

Передплата

за «РУСЛАНА» вкласити:

в Австрії:

за члн рік . . . 30 мар.
 « п.ч року . . . 10 мар.
 « чверть року . . . 5 мар.
 « місяця . . . 1:70 мар.

За гран.цею:

члн рік . . . 16 рублів
 або 36 франків
 за рік реку . . . 8 рублів
 або 18 франків

Подвижне число по 10 сот.

РУСЛАН

«Вареш ми очі і душу на виреш: а не возьмеш мплости і віри не возьмеш,
 бо руске ми сердце і віра руска.» — В Русланових псалмів М. Шапкевича.

Виходить у Львові що дня
 крім неділь і руских свят
 о 5^{1/2} год. пополудня.

Редакция, администрация і
 експедиция «Руслана» під
 ч. 1. пл. Дембровного (Хору-
 щини). Експедиция місцевя
 в Агенції Соколовского в
 пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише
 на попереднє застереженя.—
 Реклямації неопечатанія
 віляні від порта.— Оголо-
 шеня звичайні приймають
 ся по ціні 20 с. від стріч-
 ки, а в «Надісланім» 40 с.
 від стрічки. Подяки і при-
 ватні донесеня по 30 сот.
 від стрічки.

Політичний огляд.

Австро-Угорщина.

Заострення між Чехами а Німцями займає в сій хвилі уми політичних керманців і правительства, позаяк від злагоди сего спору зависима також можливість успішної роботи в державній раді, котра небавом має знов з брати ся (17. марця) Найбільші перепони насувають ся в бюджетовій комісії, котра до згаданого речинця повинна полагодити бюджет міністерств просвіти і судінництва, бо на тій області розгривати ся буде головний бій супротивних таборів.

Тимто бар. Бек задумав найти вихід із сего трудного положеня в язиковім законі, щоби по зможі увзгляднити і заспокоїти домагання як з чешкої, так і з німецької сторони. В німецькім таборі задивляють ся на сю справу так, що перед конференціями, які мали би для підготовлення такого язикового закону відбути ся, повинні передовсім німецькі сторонництва прояснити взаємини свої внутрішні. Німці з судетских країв домагають ся конечно спільного діланя всіх німецьких сторонництв, отже спільного

поступованя т. зв. дванайцятки (себ то вольнодумців німецьких з христ. суспільниками), а сему опирають ся головно зжидовілі відчеські вольнодумці з ненависти до христ. суспільників. Переговори в сій справі між німецькими сторонництвами непокінчені.

Grüner Tagblatt звіщає, що для виробленя начерку язикового закона має правительство покликати окрему комісію, в котрій окрім заводових представників з міністерств мали би засідати також мужі довіри сторонництв. Якебудь начерк сей не вдоволив би домаганням обидвох сторонництв, міг би одначе улекшити вихід із сєї справи. Головними засадами сего начерку мали би бути: «внутрішня і зверхня урядова мова в німецьких, внутрішня і зверхня урядова мова в чешких округах; вмішаних язикових округах мали би принимати поданя в обидвох краєвих мовах і полагоджувати урядовою мовою дотичного округа, котра буде в законі устанонлена на основі національних відносин».

З чешкої сторони, як запевняє Union (давнійша Politik), не моглиб згодити ся на таку полагоду язикової справи.

Нема сумніву, що полагода німецько-чешкого спору улекшала би значно

правительству задачу в державній раді, одначе не можна покладати великих надій навіть на сей частковий успіх. Вправді обидва табори утомлені безнастанною боротьбою і відчувають потребу спокою для успішної законодатної і народо-господарської роботи. Думаю однак, що така полагода не доведе до вдоволення, бо подібні спори виринають по всіх австрійских краях і тому треба би цілу справу обняти широким національно-язиковим законом в тім роді, як в 1897 р. Се намагав ся перевести б. міністер скарбу др. Л. Білінський, одначе аустрінув ся з рішучим опором польского кола задля того, що й Русинам у своїм начерку признавав належні їм права.

В бюджетовій комісії з нагоди висліду виборів п. Василько виступив з вельми різкою заявою проти намісника Галичини, котру президент комісії Кіярі зганив яко непарламентарну, і при тім зазначив, що складає реферат в комісії та що рускі послы будуть приневолені хватити ся острійшої тактики. Дотеперішні проби острійшої тактики, якої уживали рускі послы з нагоди університетских подій, не лише не принесли ніякого корисного успіху, але навпаки довели до повного відокремлення

До справи достовірности оповіданя про Грунвальдську битву в т. зв. літописи Биховця.

Подав

Др. Богдан Барвіньский.

З нагоди рецензії праці д-ра Щурата про Грунвальдську битву висловив др. Копач таке бажанє: «А що до того, хто більше достовірний: Длугош чи автор літописи (Биховця) треба би властиво наперед що йно перевести докладну студию в цілости.»¹⁾ Отже яко доповненє до моїх попередних статей в справі «Bogardzic-и» й достовірности Длугоша та літописи Биховця, хочу піддати аналізі само оповіданє про Грунвальдську битву в літописи Биховця й провірити єго достовірність. Що до справа достовірности Длугошевого оповіданя про сю битву, то бажанє д-ра Копача вже давно сповнене. Крім старших і загальних праць, які займали ся сею битвою і єї жерелами, нпр. Voigt: Geschichte Preussens, N a r b u t t: Dzieje narodu Litewskiego, Szajnoch a: Jadwiga i Jagiello C a r o: Geschichte Polens, Грунвальдська битва має вже цілу серію спеціальних монографій. Поминувши працю Келєра,²⁾ який займає ся сею битвою головно під зглядом тактично-військовим, появили ся про Грунвальдську битву по черзі праці: Туверта,³⁾ Барбашева,⁴⁾ Гурского,⁵⁾ Закшевського⁶⁾ і найновіша Гевекера.⁷⁾ Всі ті автори згідно стверджують, що поминувши деякі дрібніші жерела, найважнішим, бо

можна сказати одинокими достовірними жерелами до історії Грунвальдської битви є Длугош і Cronica conflictus.⁸⁾ Студія згаданих авторів ставлять опис Грунвальдської битви у Длугоша незвичайно високо, а Длугош, підданий науковій критиці, за кожним разом вийшов з сєї проби побідно.⁹⁾ Булоб отже лишнім, колиб я мав сею справою на ново займатися, відсилаю проте цікавих (між ними й д-ра Копача) до згаданих праць. Інша річ з оповіданєм в літописи Биховця. Се оповіданє яко зовсім безвартістне всі історики доси загально ігнорували й ігнорують дальше. Одначе в новіших часах підніс єго велику «достовірність» і «плястику» др. Щурат. А що ніхто не старав ся ще виказати основно фантастичности сего оповіданя, тож я сповняю бажанє д-ра Копача.

Вже в своїй критиці праці д-ра Щурата (ст. 10—11) відніс я, що автор згаданого оповіданя в літописи Биховця подає для Грунвальдської битви зовсім хибну дату, бо замість 1410 р. подає він після числення від сотвореня світа рік 6921 а від Р. Хр. 1412 р. Ся дата походить очевидно з мутної традиції і тому вже навіть без інших хибних фактів, які низше піднесу, се оповіданє в літописи Биховця тратить право на достовірність, тым більше, що є оно, як виказав вже Тихоміров, наскрізь тенденційне.¹⁰⁾ Але перейдїм до інших фактів.

І так літопис Биховця подає, що в Ягайловім війську був «найвищим» гетьманом «pan Sokoł Czech», «дворним» гетьманом «pan Spytok Spytkowicz», а в Витовтовім війську «старшим» гетьманом був «kniaź Iwan

Zedywid, brat „agoyłowy Witoltor», «дворним» гетьманом «pan Jan Gasztolt». Коли они, як оповідає ся літопись, погинули, влетівши в ями, викопані Німцями під Дубровном, Ягайло іменував гетьманом пана Спитка, а Витовт пана Яна Гаштовта.¹¹⁾

(Конець буде).

¹⁾ Дїло 1906, ч 160. «Сензацийне твердження».

²⁾ Köhler: Die Entwicklung des Kriegswesens u. der Kriegsführung in der Ritterzeit. II, Breslau 1886.

³⁾ Thunert: Der grosse Krieg zwischen Polen u. dem Deutschen Orden 1410 bis 1. Februar 1411. (Zeitschrift des Westpreussischen Geschichtsvereins. Heft XVI.) Danzig 1886.

⁴⁾ Барбашевъ: Танненбергская битва. (Журн. Мин. Нар. Просв. 1887, кн. XII.)

⁵⁾ Górski: Bitwa pod Grunwaldem. (Biblioteka Warszawska 1883, t. III.)

⁶⁾ Zakrzewski: Bitwa pod Grunwaldem. (Roczniki Towarzystwa Przyjaciół Nauk Poznańskiego, t. XVII, z. 2.) Poznań 1890.

⁷⁾ Heveker: Die Schlacht bei Tannenberg. Berlin 1906.

⁸⁾ Туверт ст. 93—94; Барбашев ст. 151, 174 і 184—193; Гурский ст. 3—4; Закшевский ст. 13; Гевекер ст. 9—12. Сей останній німецький історик Грунд битви уважає Длугоша яко «die wertvollste Quelle» (ст. 10) для сєї битви.

⁹⁾ Пор. ще рецензії Прохаски в Kwart. hist. 1888 ст. 153 і 1889 ст. 340—1.

¹⁰⁾ Пор. про се в моїй критиці ст. 9—10.

¹¹⁾ Narbutt: Pomniki ст. 39—40.

руського клубу посеред парламентарних сторонництв, не виймаючи навіть соціал-демократів. Чи тепер, колиб руский клуб хватив ся ще яркійшого способу вияви невдоволення, доведе до ліпшого висліду, чи навпаки не допоможе москво-фільському клубови до скріплення его впливу і значіння, над тим повинні рускі послы поважно призадумати ся. А коли нац. демокр. „Діло“ розводить жалі, що про вибори при делегаційнім серкльо невірнo інформовано Корону про положене в Галичині, то ми дозволимо собі на се запитанє: а деж був делегаційний представник руского клубу, котрий також був там прошений і чому не покористував ся нагодою для лучшої інформації?!

Між малярськими независимцями а конституційним сторонництвом витворив ся з нагоди змагань до зміни соймового регуляміну острій розстрій. Проти гр. Андрашого виступає яскраво посол Голльо з частиною независимців, а пос. Ебер покликуює ся на слова бар. Еренталя, що независимці в останній угоді нічого не досягнули, коли тимчасом гр. Андраші величав ся певними успіхами. Кошут вправді потверджує погляд Андрашого, але в тої думки, що „нема чим чванити ся!“

Вибори до хорватского сойму випали мимо нечуваної насилы заси-стенцією війська некористно для бана Равха. Pestí Hirlap з тої нагоди пише, що наколи не можна переконати Хорватів, то треба їх перемогти. З Хорватами, пише сей дневник, будемо мати ще кроваві боротьби, але Угорщина повинна оружєм завоювати сей край. Нема конечности, щоби в Загребі був сойм. Закони треба берегти лише супроти такого народу, котрий сам їх поважає. Коли неможна в Хорвації правити конституційно, то треба і без конституції обходити ся. Позитивна робота малярщина повинна наостанку вже почати ся в Хорвації, а обовязком Корони, се уможливити. Наколи Хорвати не хотять зрозуміти, що они не можуть бути самостійною державою побіч Угорщини, лише підрядною провінцією, то треба їх оружєм переконати“.

Отак то виглядає малярский лібералізм!

Заграниця.

Закон про вивлащенє ухвалила пруска палата вельмож 142 голосами проти 112. Вислід сей знаменує вельми слабу побіду правительства, бо велика часть шляхти, князі близькі цісарского дому і брат цісаревой голосували проти закона. Шлезкий член палати Гамер висловив у своїй промові, що сей закон буде чорною тінню на прускім щиті чести“.

Заяви в користь засудженого на в'язницю б. міністра Назіого множать ся. Петицію о помилованє підписало 91 послів, а також гімназиясти застрайкували в Романії і Кальтанісеті, а в Палермо понищали шкільні наряди, зневажили професорів і устроїли похід з червоними прапорами з окликами: »Геть з Джолітім!«

Португальська рада міністрів ухвалила знести розпорядки Франки що до розв'язаня посольської палати і скликати її, щоби король міг перед нею зложити присягу. Відтак забере ся державна рада, щоби застановити ся над розв'язанем посоль. палати. Нові вибори не відбудуть ся перед 5 цвітня.

Панславистична »Русь« пише з нагоди іменованя Муравава генеральним консулом в Будапешті (називаючи его „дипльоматом“), що Угорщина в останнім десятиліттю заняла зовсім инше становище в европ. політиці як Австрія, стала державою, котра в східній справі може сказати важке слово, а її інтереси не схожі з інтересами Німеччини і Австрії. Тимго Муравев, котрий в дійсности буде послом російським в Пешті, повинен пильно бачити на сю ріжницю між Угорщиною і Австрією. — Що до залізничі новобазарської, то Росія спершу мала певні сумніви, але тепер бачить, що тим способом помоглоб ся Сербії до вивозу худоби до Греції а тим самим до материяльного дивгнення так, що Сербія не потребувалаб дбати о договори торговий з Австрією!

Історичний огляд засновки Народного Дому у Львові.

(На основі жерел написав Ол. Барвіцький).

(Дальше).

Додаток.

Розп. ц. к. губернії до Головн. Руск. Ради.

Z. 10876. An den gr. kath. Domscholasticus Kuziemski in Lemberg. Das hohe Ministerium des öffentlichen Unterrichtes hat einvernehmlich mit dem hohen Ministerium des Inneren mit dem Erlasse von 25. August d. J. Z. 227 bewilligt, dass der ruthenischen Bevölkerung in Lemberg die Ruinen der Universitätsbibliothek zur Umgestaltung in eine gr. kath. Pfarrkirche und ein entsprechender Flächenraum zum Aufbau einer Pfarrwohnung unbedingt und unentgeltlich übergeben werden. Ich gebe mir die Ehre Euer Hochwohlgeboren hievon im Verfolge meines Schreibens d. 11. d. M. Z. 9676 mit dem Beifügen in Kenntniss zu setzen, dass das k. k. Gubernium zugleich die Weisung erhält, wehen kommissioneller Uibergabe dieser Realitäten an die ruthenische Bevölkerung Lembergs unverweilt die weiteren Einleitungen zu treffen. Lemberg am 7. September 1849. Goluchowski m. p.

Розп. ц. к. губернії до о. Михайла Малиновского, проповідника гр. кат. митроп. церкви.

Z. 12.674. An Herrn Michael Malinowski, Prediger an der gr. kath. Metropolitankirche. — Das h. Ministerium des Inneren hat sich laut des Erlasses vom 11. d. Mts Z. 19755/86 bestimmt gefunden, der ruthenischen Bevölkerung in Lemberg, welcher die Uiberlassung der Ruinen der Universitätsbibliothek und ein entsprechender Flächenraum zum Aufbau einer gr. kath. Pfarrkirche und Pfarrwohnung bewilligt wurde, über das Ansuchen vom 28. August l. J. auch den übrigen Theil der Brandstätte des Universitätsgebäudes sammt dem Platze, jedoch mit Ausnahme jener Parzellen, welche im Zwecke des Alignements der Universitäts-gassen nothwendig sein werden, zur Gründung eines Nationalinstitutes unentgeltlich übergeben zu lassen, wobei es sich übr-

gens von selbst versteht, dass das Statut über die Gründung des beabsichtigten Nationalinstitutes, ins ferne daselbe die Bildung eines bleibenden Vereines bezieht, nach den Vereinsgesetzen zu behandeln sein wird. Hievon werden Sie mit dem Beisatze in die Kenntniss gesetzt, dass wegen der Uibergabe der gedachten Brandstätte das Landesgubernium die nöthige Weisung erhält. Lemberg am 19. October 1849.

Протокол, списаний при віддачі розвалин унів. бібліотеки і решти згарищ унів. будинку Гол. Руск. Раді і руск. населеню Львова.

Gub. Zhl. 22172

× 851

Protocoll

wegen Uibergabe der Ruinen der Universitätsbibliothek und des übrigen Theiles der Brandstätte des Universitätsgebäudes an die ruthenische Versammlung und Bevölkerung in Lemberg, aufgenommen am 8 November 1849.

Anwesende.

Von Seite der Uibergabskommission:

Tatzauer, Gubernial-Rath.

Dr. Chlupp, Dekan der jurid. Fakultät, Names der Universität;

A. Reisinger, provisorischer Director der tech. Akademie.

Dr. Weiser, Profesor der Physik; Reissig, Adjunkt der Baudirection;

Kosma, Universitäts-Gebäude-Inspektor.

Von Seite der Uibernehmer:

Michael Kuziemski, Domscholaster und Vorsitzender d. ruth. Hauptversammlung;

Johann Towarnicki, Stauropigianischer Instituts-Vorsteher;

Johann Zarzycki, Magistrats-Rath;

Johann Zukowski;

Georg Balag;

Audikowski;

Peter Łozinski, gr. kath. Stadtpfarrvikär.

Gegenstand.

Das hohe Ministerium des Unterrichts hat einvernehmlich mit dem hohen Ministerium des Inneren über Einschreiten der ruthenischen Versammlung in Lemberg unterm 25-ten August l. J. Z. 227 gestattet, dass der ruthenischen Bevölkerung Lembergs die Ruinen der Universitätsbibliothek zur Umgestaltung in eine gr. kath. Pfarrkirche, und von der Area des Universitätsgebäudes ein entsprechender Flächenraum zum Aufbau einer Pfarrwohnung unbedingt und unentgeltlich übergeben werde.

Zur Vollziehung dieser Uibergabe wurde der gefertigte Gubernialrath mit Decret der hohen Landesstelle vom 20-ten September l. J. Z. 51921 beauftragt.

Nun hat sich aber laut hohen Landes-Präsidial-Erlasses vom 19-ten October l. J. Z. 12674 das hohe Ministerium des Inneren unterm 11-ten gleichen Monats Z. 19755/86 bestimmt gefunden, der ruthenischen Bevölkerung in Lemberg, welcher die Uiberlassung der Ruinen der Universitätsbibliothek und ein entsprechender Flächenraum zum Aufbau einer gr. kath. Pfarrkirche und Pfarrwohnung bewilligt wurde, auch den übrigen Theil der Brandstätte des Universitätsgebäudes sammt dem Platze jedoch mit Ausnahme jener Parzellen, welche im Zwecke des Alignements der Universitätsgassen nothwendig sein werden, zur Gründung eines National-Institutes unentgeltlich übergeben zu lassen.

Unter Wiederaufnahme der wegen Uibergabe der Ruinen des Universitätsbi-

blibliothek in Folge des beiliegenden hohen Gubernialauftrages vorläufig bloß mündlich gepflogenen noch nicht zu Protokoll genommenen Verhandlung wird nunmehr zur kommissionellen Übergabe sowohl der Ruinen der Universitätsbibliothek als auch der übrigen Brandstätte des Universitätsgebäudes sammt dem Platze auf welchen sich diese Ruinen befinden, jedoch mit Ausnahme jener Parzellen, welche wegen des Alignements der Universitätsgassen von der Übergabe ausdrücklich ausgenommen bleiben, in folgender Weise geschritten:

1. Der Herr Adjunkt der k. k. Provinzial-Bau-Direction Ressig wollen vorläufig die von der Übergabe im angedeuteten Zwecke auszunehmenden Parzellen angeben.

— Nach dem beiliegenden Situationsplane handelt es sich lediglich um die Abtragung der Gebäudetheile an der Nordseite in der Verlängerung der ehemaligen Bibliothek. Diese beträgt in der kleinen Krakauer Gasse nach der Fläche a, b, c, d, e, f, zusammengenommen 72 Quadratklafter.

(Дальше буде.)

Анатоль Вахнянин.

Спомини з життя.

(Дальше.)

Петро Любович провадив хор церковний дуже старанно. Сам скомпонував цілу службу божу (крихту за світську так, що проти неї виступив Юсиф Левицький і Желехівський). Седляк рівнож уложив руську службу божу (всі пісні) хоч не в нашім дусі. На хорах співав Антія Леонтович (хороший бас), дяк Кордасевич (глибокий бас), Півковський (дяк-тенор), Растваецкий (тенор), Лопушко півомець-тенор) а з солістів сопрани: Войтович Іван, Ем. Менціньський, Клим (мій брат); з альтів побіч мене ще кількох хлопців, яких правниці не тямлю). До співу захолював нас дуже катихит Тома Полянський. Він являв ся не раз на хорах і передавав через мене пачку цукорків для всієї хоральної молодіжи. Любович хвалив ся нами дуже, кажучи, що з таким хором можна би їхати і в світ на концерти. У вільних днях, під вечір, сходили ся ми співати дуже часто на Підгір'ю в саді Менціньського (батька Мілька) — в сім місці, де тепер стоїть костел латинський яких то сестер) і тут вже співали доволі всяких пісень руських світських. „Козак пав не знав з віка“, „Як ніч мя покриє“, „Корона золотая“, „На долині при Чигриві“, „Під дубиною, під зеленою сидів голубець з голубцею“, „Мир вам братя“ і т. д.)

Українських пісень ми тоді ще не знали. Другі збори співацькі відбували ся в саді Яблоновської (також на Підгір'ю). (Сю хату за купив відтак крил. Шашкевич, а син его продав її якимсь матечкам польским).

Треті збори, де лунала руська пісня, були на т. зв. „Будах“ в Липовицкім лісі, де молодіж грала пілку, відтак на Високім замку, під трема хрестами, на Цибулянці (вище від підгір'я). В гімназії переважала числом руська молодіж польську, тож і не дивниці, що співаків було багато. Всі Менціньські з Гійска і з Тяряви Сільної, Леонтовичі, Сінкевичі-Насаливч, Вітошинські — все то було музикальне, всі співали. Руська препаранда (в роді учительської семінарії) доставляла рівнож багато старших віком співаків, а що року заповняв ся хор семінарїстами еп. Перемискої з IV. року. В тім часі був в Перемислі капельмайстром військової музики Ляйбольд, добрий скрипак і музик, від котрого мабуть Мих. Вербицький багато навчав ся. Інструментом за акомпанімент при наших співах була виключно гітара. В V. класі учив мене і Войтовича Седляк гри на скрипці. На гітарі грав я яко самоук. Гітара була тоді в кождім

попівскім домі. При ній співано і гуляно, присівуючи. Фортепяну майже не знав в руських хатах. Родина Леонтовичів відначала ся грою на скрипці. Растваецкий, Войтович і др. грали на флеті. Були се примитивні грачі, але були. Молодіж тодішня гімназіяльна не лямпартувала, а бавила ся переважно снівом, грою і танцями в приватних домах при власній музичці.

Екстравагантні шкільної молодіжи обмежали ся на бійках з жидками по суботам на Високім замку і на Сійках з шведами (швцями) на ховзанках. Не приходило однак ніколи до серйозних стріч, бо в виду переваги нашої жидики і „шведи“ завдалегідь утікали. Все кінчило ся стратегічними маневрами, забіганем їх дороги та еволюціями. Як невинними були ті воєнні стрічі, свідчить факт, що одного разу на Високім замку головним вождом при нападі на жидиків був сам професор наш історії (в VII. і VIII. класі) ексезуїт Левіньський (пізнійший проф. історії в „Тересіанеум“ у Відні). Професори розуміли нас, а ми розуміли професорів. За моїх часів, о скільки тямлю, не прогнано з гімназії перемискої ні одного ученика. З польською молодіжю жили ми в гармонії. Національних суперечок не було, хоча до VII. і VIII. класи приходило що року багато Поляків з сих гімназій німецьких з західної Галичини, де лише було шість клас без двох вищих. Вони містилися в духовній латинській семінарії яко аспіранти до духовного стану.

(Дальше буде.)

Просимо відновити передплату.

Новинки

— **Календар.** Ві в торок: русько-кат.: Тимодея, Архипа; рим-кат.: Кунегунди кор. — В середу: русько-кат.: Льва Кат.; рим-кат.: Казимири.

— **Цісар** зволив уділити із своїх приватних фондів громаді Лукасівці 200 К за помози на докінчене будови церкви.

— **Вибори у Львові.** Львів вибирає нині 6 послів до сойму з поміж 15 кандидатів. (Крім вичислених нами в попереднім числі кандидатур появилася ще кандидатура д-ра Михайла Васунга). Серед такої повени кандидатів при першім голосованю мабуть не всі 6 послів будуть вибрані. Найбільші шанси вибору мають мати през. Цюхціньський і Левенштайн, які є на всіх лістах. Участь в голосованю нині до полудня була вельми велика. У всіх саях глота неможлива. Виборці ждуть по кілька годин, заки дотиснуть ся до голосованя, бо диктоване шістьох кандидатів забирає много часу. Серед таких обставин про обмеженім часі, призначенім на голосоване, всім виборцям годі буде голосувати.

— **З черновецького університету.** На черновецькім університеті було в зимовім півроці 1907/8 записаних 834 студентів, з того 54 жєнщин. Богословів було звичайних слухачів 117, надзвичайних 10, правників: звич. 142, надзв. 30 і 1 госпітант, філософів: звич. 133, надзв. 77, фармацевтів 17 і 7 госпітантів Після матерної мови: Німців 457, Румунів 179, Русинів 118, Поляків 49, Чехів 5, Сербів 10, Москалів 11, 1 Вірменин, 3 Болгари і 1 Англієць. Після віроісповіданя: гр. прав. 270, вірм. ор. 2, рим. кат. 139, гр. кат. 54, вірм. кат. 11, еванг. а. к. 28, еванг. к. 1, жидівського 320. Між тими, що фігурують як Німці, є 329 жидівських слухачів.

— **Єпископ Евлогій-Українець.** Хтоб собі міг подумати — пише київська „Рада“ — що єп. Евлогій може опанити ся в ролі Українця! А про те йде поміж тутешніми громадянством гучна поголоска і ріжні балачки. Кажуть, що й книжки він роздає українські і... і... зі всього видно, що Українець. Через віщож се все стало ся? Ось про се я й хочу сказати з пару

слів. Громадянство наше, як відомо, дуже незадоволене своїм тяжким становищем, обіцянкам воно не хоче більш вірити, а напружено жде чогось... Переконавшись, що праця останньої держ. думи йде нежваво і що розгляд пекучих справ селян відкладає ся десь на довгий час, громада захвилювала ся і висилає своїх уповажнених їхати в думу, щоб нагадати про свої інтереси і поставити їх на першу чергу. От оден з таких післанців, щоби розпитати дорогу і провірити правдоподібність балачок, що ніби то католикам не будуть давати землі, опинив ся різдвяними святками в Холмі, в покоях Евлогія. Мушу додати, що сей післанець, хоч і католик, а разом зо всіма не хоче й знати посла Наконечного, котрий тягне сторону великих власників. Евлогій же сю оказию скористував по своїому: радив приставати до православної віри, бо, мовляв, тільки тоді люди мають право надїятися на задоволенє своїх бажань; казав нагодувати его в кухні кашею і дав книжку „Рідна земля“, котра має ніби то навчити людей, як добивати ся кращого життя. Треба тільки переглянути 2—3 сторінки сеї книжки, щоб запевнитися в її напрямку: від неї так і несе букетом à la Пуришкевич. Чого в ній тільки нема? Є, наприклад, такі „історичні“ вигадки, що аж жах бере. Але найбільше достало ся в ній Полякам... Ся книжка, нема що й казати, не задовольнила ні післанця, ні громади, для котрої вона не більш, як смітє, що вимітають геть за поріг свого дома. Та прихильники Евлогія ширять поголоску, що він — Українець по духу. Але те українство, скажу від себе, не підходить під загальний фон малюнка, що істнує останніми часами над більшістю наших громадян. Я. С.

— **Крадіж в Олеську.** В справі влому до каси податкового уряду в Олеську доносять, що вломники украли 16.000 К готівкою, а 59.000 К в вартісних паперах. Спосіб виважєня дверей до льокалю каси і розбитя вертгаймівської каси вказує, що вломники є фаховцями в своїм ремеслі.

— **Новий замах в Тегерані.** До Berliner Tagblatt-у доносять в Тегерану: В суботу по полудні виконано замах бомбою на бувшого префекта Тегерану, Максуса, дорадника шаха. Максус згинув, а відломки бомби убили ще кілька прохожих осіб. — Поміж правлячими кругами настав великий несупокій, бо з пересилки динаміту на залізничі украдено 18 пачок динаміту. Оден з членів революційного союзу заявив в розмові з дописувателем льондінських газет, що революційний рух звертає ся проти шаха, котрому нарід не довіряє. Сей рух не спинить ся, поки шах не уступить, або не усуне із свого окруженя тих всіх дорадників, що ведуть інтригу проти конституції і парламенту. Замах на шаха був лише осторогою для него. В Тегерані панує спокій; війскові патрулі скріплено. Арештовано коло 40 осіб.

— **Дрібні вісти.** Аптику п. Міколяша у Львові купив п. Крижановський з Тернополя за 700.000 корон. — З Буенос Айрес доносять, що на повіз президента Аргентини, Алькорта кинено бомбу, яка однак не вибухла. Арештовано 4 особи.

Оповідки.

— **Послідній репертуар руського театру в Надвірні.** (Сая міска. Початок 7½ вечером. Білети продає торговля п. Свища).

Ві второк дня 3. марця послідне представленє „Cavalleria rusticana“ опера в 1 дії Масканього; розпінуть „Любоці“ штука в 3 діях Шніцлера.

— **Репертуар руського театру в Бережанах.** (Сая „Сокола“). Початок точно 7½ вечером. Білети продає раніше торговля п. Юзичиньського і п. Гервого, а в день представляє від 6. вечером каса театру).

В четвер дня 5. марця с. р. „Надін“ драма з життя рибаків в 4 діях Гаєрманса.

В суботу дня 7. марця „Продана наречена“ комічна опера в 3 діях Ф. Сметани.

В неділю дня 8. марця „Маруся Богуславка“ історична драма зі співами і танцями в 5 діях М. Старицького.

Ві второк дня 10. марца „Ревізор з Петербурга“ комедія в 5 діях М. Гоголя.

В середу дня 11. марца „Фавст“ опера в 5 діях а 6 відслонях К. Гунода.

— Др. Ігнатий Дембовський, віцепрезидент кр. Ради шкільної, дістав ad personam IV кл. ранги.

Товариство парцеляційне „Земля“, розпочало уже свою діяльність. Іменно куплено маєтність Г р и м а л і в к у, повіта брідського, почта Щуровичі, обіймаючу около 950 моргів і розпочало вже єї парцеляцію. Крім сего має в дорозі комісу до розпарцельованя 2 маєтности — одну коло Коломиї, другу коло Судової Вишні. — Так як діло вже розпочато, належить скріпити Товариство, як найчисленнішим приступованєм в члени і надсилянєм уділів і вкладок до обороту. Передовсім повинні всі наші інституції фінансові і економічні приступити з значнішими уділами Небавом скликані будуть надзвичайні збори в цілі зміненя статута а іменно знизженя висоти уділу з 500 К на 250 К, чого загал домагає ся. В усіх справах належить відносити ся до Товариства ул. Сикстуска ч. 43 б.

Наука, штука і література.

— Календар „Рідний Край“ на 1908 рік. Полтава. Ціна 7 коп., на краснім папері 10 коп. Виданє М. Дмитрієва. — Календар сей тільки що появилсь. Сей календар хоть і зве ся „Рідний Край“, але крім назви не має нічо спільного з тижневником „Рідний Край“. Зложив єго полтавський гурток прихильників українського слова. Шкода, що календар трохи приїздив ся. Однак і тепер він при своїй надзвичайно дешевій ціні виїшов дуже добрий: невеличкі статейки пройняті бажанєм будити українську національну самосвідомість, написані дуже добре, понятно і гарною мовою. Нам найбільше сподобали ся статейки „Про пам'ятник Шевченка“ (М. Д.) і „Про українські пісні“ (П. З-го). Опріч того в календарі є: „Україна“ (відомости про населенє й просторінь України), „Про переклад св. писма“, „Українська мова“, „Показчик українських книжок за 1907 р.“, відомости про українські часописи, (місцеві, галицькі і американські), „Українські просвітні товариства“, „Український театр на селі“, „Як берегти себе від холери“, „Будинок полт. губ. земства“ і „Про Галичину“. Всього потрошки, але все разом може дати людям несвідомим розумінє про Україну та її національно-просвітне житє її потреби.

Телеграми

з дня 2. марца.

Відень. Цісар має небавком виїхати на кілька днів до Будапешту, а в маю евентуально на довший час і тоді відкріє там сесию делегацій. В червні має цісар виїхати до Праги.

Прага. Виконний комітет чеської партії народної на вчерашніх зборах ухвалив полити вільну руку послам свого стороництва в соїмі і згодив ся, аби они вступили до спільного чеського клубу, в цілі оборони чеських прав народних і праводержавних.

Варшава. Розпочато ту мобілізацію війська. З Варшави та з інших кріпостей вивозять амуніцію і провіант в напрямі Чорного моря — як говорять — для армії, яка має воювати з Персією.

Подяка.

В тяжкїм смутку, яким Всевишній навістив нашу хату, покликуючи ненадійно до Себе Найдорозшого нашому серцю Мужа, Отця і Дідувця, бл. п. Анатолія Вахнянина, почувало ся до обовязку зложити сердечну подяку в першїм рядї Високостойному Духовенству, що відправило сїм парастасів і папахид біля домовини Покійного, що помянуло Його душу при численних службах Божих та відвело Його тлінні останки на вічний спочинок. Дякуємо всім серцем Все-світїйшим і Високопреподобним ОО. Мітратам: Андрієви Білецькому і Льву Туркевичеві, о. прал. Білинському, о. крил. Чапельському, отцям шамбелянам Касиянови Куницькому і д-рови Юрикови, о. ректорови др. Йосифови Жукови, отцям віцеректорам Лицинякови і Паньківському, о. послони Давадякови, о. сов. Евгенієви Гузарови, о. сов. Александрови Стефановичеві, о. сов. Федусевичеві, о. сов. Яримовичеві, о. сов. Пачовському з Барщович, отцям катехитам: Алексевичеві, Бодяньському, д-рови Дорожанському, о. Сп. Кархутови, о. Лежогубському, о. Лопатинському з Тернополя, о. Лужницькому і о. Рудовичеві, о. цархови Давидовичеві, о. Меренкову, о. Алиськевичеві з шід Збаража і о. Гирнякови з Винник. Сердечно дякуємо д-рови Іванови Копачеві, о. сов. Лежогубському і і проф. Романови Цеглинському за їх величнї і сердечнї промови, проголошенї над домовиною Покійного. Велике Спасибіг Дорогим нашому серцю Паньству Олександром Барвинським і д-рови Стефанови і Марії Федакам, Хвальним Виділам Товариств „Просвіти“, тов. ім. „Лисенка“, „Львівського Бояна“, Учителському Зборови і Ученицям „Висшого Музичного Інститута“, Дирекції „Фільгармонії“ і редакції „Руслана“ за прегарні вінці з живих цвітїв. Глибоку подяку пересилаємо хорам питомців духовної семінарії, „Бояна“, „Бандуриста“ і учеників акад. гімназії та їх дірігентам, п. Цегельському, Мих. Волошинови, Березовському і проф. Вітошинському за чудово відспіванї пісні в часі похороу і заупокійних богослужень. Дякуємо рівнож хорови „Лютнї“, що піснію віддала останню прислугу своєму першому голові. До окремої подяки почувало ся для д-ра Стефана Федака і о. кат. Лициняка, що старали ся відгадати наші думки і несли нам щирю розраду в нашїм сирітстві. Дякуємо отцям Пралатам Войтовичеві, Подолінському і Стрийському, що прибули з Перемишля на похорони. Не менше щирю подяку шлемо Членам Ради шкільної краввої, Директорам, Учителським Зборам та ученикам акад. гімназії і її філії, делегаціям руських товариств і Всім, близьким і далеким, Знакомим і Незнакомим, що так численно явили ся на похоронах, а вкінци Всім Приятелям і Почитателям Покійного, що уприслали нам заяви співчуття. Бодай сею дорогою просимо Всіх прийняти від нас щире Спасибіг!

Йосифа Вахнянинова, жена. Леонтія Студинська, дочка. Др. Мирон Вахнянин, син. Др. Кирило Студинський, зять. Ірена і Юрко Студинські, внуки.

НАРОДНА ГОСТИННИЦЯ

Готель, реставрація і карація — ріг ул. Сикстускої і Коцюшка у Львові.

Приїхали дня 1. марца: Ольга і Спіридон Ленички, Станіславів; Текля Петричка, Товстенке; Іван Байк, Слобідка; Юлія Брикава, Калущ; Ромуальд Сельський, Стрий; Копровський Антін, Самбір; А. Гургула, Рогатин; Андрій Гучко, Львів; Е. Морозевич, Журавно; Андрій Микитак, Стрий; Яцко Остапчук, Збараж; Володимир Которич, Стрий; Йосиф Городиский, Стрий; Володи пр Рудавский, Завадка; Йосиф Граховина, Берно; Ілько Гаврилюк, Перемишль; Іван Вавришин, Тернопіль; о. Северин Барачок, Яйківці; Володимир Сабат, Сколе; Северина Гославека, Станіславів; Йосиф Варениця, Львів; П. Манастирский, Янів; Ч. Шмідт, Відень; др. Е. Савицкий, Тернопіль; о. Петро Кордуба, Воля велика.

Розклад залізничних поїздів

важний від 1. мая 1907.

До Львова приходять з	рано	перед пол.	по пол.	вечер	в ночі
Кракона	5:50	8:55	1:30	5:25	9:50
Кракона	7:25	9:45	—	8:40	2:31
Ряшева	—	—	1:10	—	—
Підволочиск	7:20	12:00	2:16	5:40	10:30
Черновець	8:05	—	2:25	—	9:00
Черновець	—	—	3:35	—	12:20
Станіславова	5:55	—	—	—	—
Коломиї	—	10:05	—	—	—
Стрия	7:29	11:50	3:51	—	10:50
Нустомит	7:29	11:50	3:51	9:40H	10:50
Самбора	8:00	10:30	1:55	—	9:20
Любіня	8:00	10:30	1:55	9:20	11:50H
Рави рускої	7:10	12:40	4:30	—	—
Янова	8:22	1:15	5:00	9:25	10:10H
Брухович	7:10	12:40	1:4H	4:50	8:20
Брухович	10:05H	—	3:25	5:30	9:35H
Зимної води	5:50	7:25	1:10	5:25	9:50

Зі Львова відходять до	рано	перед пол.	по полуд.	вечер	в ночі
Кракона	3:45	8:25	2:45	7:05	11:10
Кракона	—	8:40	6:15	7:20	12:45
Ряшева	—	—	4:05	—	—
Підволочиск	6:20	10:45	2:17	7:00	11:15
Черновець	6:10	9:20	1:55	—	10:40
Черновець	—	—	—	—	2:51
Станіславова	—	—	—	5:50	—
Коломиї	—	—	2:35	—	—
Стрия	7:30	—	2:25	6:25	11:30
Нустомит	7:30	10:45H	1:26	6:25	10:30
Самбора	6:00	9:05	4:30	—	10:51
Любіня	6:00	9:05	2:10H	4:30	10:51
Рави рускої	6:12	11:05	—	7:10	11:35H
Янова	6:58	9:15	1:35H	3:35	6:30
Брухович	6:12	11:05	2:28	5:45	8:34H
Брухович	9:05H	12:41H	3:45	7:10	11:35H
Зимної води	3:45	8:40	4:05	7:20	11:00

ЗАМІТКА: Поспінні поїзди печатані товстим друком. — Поїзди їдучі лише в неділі і свята означені † — в неділі і свята від 26/6 до 15/9 буквою Н, — в неділі і свята від 1/6 до 31/8 що день буквою Л.

При закупнї товарів просимо покликувати ся на анонси нашої часописи!

Контора виміни

ц. к. уприн. галицького акційного

БАНКУ

Гіпотечного

поручає

яко добру і певну льокацію

- 4% листи гіпотечні
 - 4 1/2% листи гіпотечні
 - 5% листи гіпотечні преміовані
 - 4% листи Товариства кредитового земського
 - 4 1/2% листи Банку краввого
 - 4% листи Банку краввого
 - 5% облігації комунальні Банку краввого
 - 4% позичку кравву
 - 4% облігації пропінційні і всілякі ренти державні
- Ті папери продаємо і купуємо по найточнішїм курсї деннім.

